

2018-07-05
N2018/04065/DL
N2018/01954/DL

Näringsdepartementet

Livsmedelsverket
Box 622
751 26 Uppsala

Livsmedelsverket

Ank. 2018-07-11

Dnr.
Saknr

Uppdrag att analysera möjligheten att förenkla förfaranden för avsättning av vildsvinskött

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Livsmedelsverket att analysera och lämna förslag på förenklade förfaranden för avsättning av vildsvinskött på marknaden. Analysen ska inkludera en bedömning av vilka volymer av vildsvinskött som kan göras tillgänglig på marknaden med de föreslagna åtgärderna och kostnader förknippade med dessa åtgärder. Andra åtgärder för att underlätta avsättning av vildsvinskött på marknaden ska utredas. Utgångspunkten i förslagen till åtgärder ska vara bibehållen livsmedelssäkerhet, där både livsmedelshygien och köttkvalitet säkras. Förslagen ska utformas med hänsyn till vilthanteringsanläggningar och andra berörda aktörer.

Uppdraget ska genomföras i samråd med Statens jordbruksverk (Jordbruksverket), Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA), Naturvårdsverket och Länsstyrelsen i Södermanlands län. Synpunkter ska inhämtas från berörda intresseorganisationer och andra aktörer som Livsmedelsverket finner lämpliga.

Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Näringsdepartementet) senast den 30 november 2019.

Uppdraget är ett led i hanteringen av riksdagens tillkännagivande (bet. 2016/17:MJU23 punkt 23, rskr. 2016/17:338).

Bakgrund

Vildsvinsstammen fortsätter breda ut sig i Sverige och i dagsläget uppskattas stammens storlek till mellan 200 000 och 300 000 vildsvin. Generellt har

avskjutningen ökat under senare år och jaktåret 2016/2017 sköts över 100 000 vildsvin. Även antalet trafikolyckor med vildsvin har ökat och 2017 skedde 6 000 viltolyckor med vildsvin. Förutom problem i trafiken orsakar vildsvin också stora skador i framför allt grödor. Under 2014 förstördes 42 700 ton spannmål av vildsvin.¹ Givet det stora antalet vildsvin och de skador de orsakar är det nödvändigt med en ökad avskjutning.

Vildsvin skiljer sig från annat vilt med hänsyn till att de kan vara bärare av trikiner. Det finns även vissa hygienaspekter som är utmärkande för vildsvin. Vildsvin är exempelvis svårare än annat vilt att skjuta på ett korrekt sätt, vilket ökar risken för bukskott och kontaminering av köttet som följd. Jakt på vildsvin kan bedrivas under stora delar av året, även under sommar- och månaderna, vilket ställer krav på kylförvaring. Jägars korrekta hantering av fällda vildsvin är viktig för att säkerställa en god livsmedelshygien och köttkvalitet. Med den befintliga lagstiftningen som ställer krav på besiktning av vildsvin i en vilthanteringsanläggning kan livsmedelssäkerheten garanteras.

Regeringen har vid två tidigare tillfällen (2008 och 2010) uppdragit åt Livsmedelsverket att överväga möjligheten för jägare att sälja mindre mängder vildsvin och kött av vildsvin utan krav på besiktning i vilthanteringsanläggningar. I den andra redovisningen presenterade Livsmedelsverket ett alternativt system där jägare själva skulle få leverera små mängder vildsvin och kött av vildsvin direkt till konsument och detaljhandelsanläggningar. Förslaget bedömdes vara för invecklat och medföra för höga kostnader för att vara intressant för jägare. Kostnaden skulle finansieras av en engångsavgift för registrering på 1 000 kronor och en årlig avgift för kontroll på 6 000 kronor. Viss skepsis fanns även mot att jägare skulle stå under offentlig kontroll. Det framhölls också från flera aktörer att det alternativa systemet troligen inte skulle bidra till en ökad avskjutning och därmed inte bidra till att minska vildsvinsstammen.

Jordbruksverket undersökte 2012 hur marknaden för vildsvinskött ser ut och vilka hinder som enligt vilthanteringsanläggningar, jägarorganisationer, butiker och grossister motverkar att mer vildsvinskött når marknaden. Hantering av vildsvinskött, höga kostnader, låg lönsamhet, högt pris mot

¹ Viltskador i lantbruksgrödor 2014 (2015). Jordbruksverket och Statistiska centralbyrån (JO 16 SM 1502),

konsument och okunskap hos konsument identifierades som de största hindren för att inte mer vildsvinskött når marknaden.²

För att främja och utveckla handeln med viltkött avsatte regeringen 1 miljon kronor till branschorganisationen Svenskt Viltkött 2013. Medlen avsattes bland annat för att ta fram branschriktlinjer för vilthanteringsanläggningar och för hur det fällda viltet ska hanteras av jägare vid leverans till anläggningar.

Regeringen anslår årligen medel för att sänka kostnaderna för den offentliga kontrollen vid alla slakterier och vilthanteringsanläggningar. Delar av dessa medel används för att finansiera kostnader för godkännandeprövning av nya småskaliga slakterier och vilthanteringsanläggningar. Satsningen har gynnat de mindre slakterierna, däribland vilthanteringsanläggningarna, och antalet anläggningar har under senare år ökat.

Under 2017 utlyste Jordbruksverket 6 miljoner kronor inom ramen för landsbygdsprogrammet till pilot- och samarbetsprojekt som främjar svenskt vilt som mat. Nio projekt har tilldelats finansiering och projekten pågår till och med februari 2020.

Skälen för regeringens beslut

I juni 2017 fattade riksdagen beslut med anledning av regeringens proposition En livsmedelsstrategi för Sverige – fler jobb och hållbar tillväxt i hela landet (prop. 2016/17:104, bet. 2016/17:MJU23 punkt 23, rskr. 2016/17:338). I livsmedelsstrategin gör regeringen bedömningen att produktion av vilt och renkött kan bidra till tillväxt i livsmedelskedjan och att möjligheten till avsättning bör underlättas.

I samband med behandlingen av propositionen om livsmedelsstrategin tillkännagav riksdagen för regeringen att reglerna måste förenklas för att underlätta avsättningen av viltkött. Vidare framgår av utskottets betänkande att en sådan förenkling bör leda till att möjligheterna att leverera viltkött till privatpersoner, butiker och restauranger underlättas. Samtidigt som det konstaterades att regelverket måste utformas så att de viltprodukter som når konsumenten måste hålla lika stor livsmedels säkerhet oavsett distributions-

² Från skog till krog – vilka hinder motverkar mer vildsvinskött på marknaden? (2012). Jordbruksverket (Rapport 2013:28).

sätt. Utskottet anförde även att det är av stor vikt att konsumenternas förtroende för viltprodukter inte äventyras.

Svenska Jägareförbundet och Lantbrukarnas riksförbund har inkommit med ett förslag till regeringen att uppdra åt ansvarig myndighet att ändra tillämpliga regler så att utbildade jägare, efter provtagning för trikiner, kan sälja kött från vildsvin direkt till konsumenter och näringsidkare (dnr N2018/01954/DL).

Trots den växande vildsvinsstammen och den resurs köttet utgör når huvudparten av köttet aldrig konsumentmarknaden. Sammantaget är det angeläget att se över möjligheten för att större mängder vildsvinskött ska nå marknaden, utan att livsmedelssäkerheten minskar. Sedan de tidigare uppdragen till Livsmedelsverket genomfördes har livsmedelskontrollen utvecklats vilket skulle kunna komma livsmedelskontroll av vildsvinskött till gagn. Vidare finns exempel på metodik i andra länder, till exempel i Tyskland, att dra erfarenhet av.

På regeringens vägnar

Sven-Erik Bucht

Pernilla Ivarsson

Kopia till

Statsrådsberedningen/SAM

Socialdepartementet/FS

Finansdepartementet/BA

Miljö- och energidepartementet/NM

Folkhälsomyndigheten

Naturvårdsverket

Statens jordbruksverk

Statens veterinärmedicinska anstalt

Länsstyrelsen i Södermanlands län